

03/2013

ELÄKETURVAKESKUKSEN KATSAUKSIA

Työeläkeote-tutkimus 2012

Kristiina Tuominen

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

03/2013

ELÄKETURVAKESKUKSEN KATSAUKSIA

Työeläkeote-tutkimus 2012

Kristiina Tuominen

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin: 029 411 20

Sähköposti: etunimi.sukunimi@etk.fi

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon: 029 411 20

E-post: förnamn.efternamn@etk.fi

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS, FINLAND

Telephone +358 29 411 20

E-mail: firstname.surname@etk.fi

Helsinki 2013

ISSN-L 1236-7737

ISSN 1798-7474 (verkkojulkaisu)

ABSTRAKTI

Työeläkeote-tutkimuksessa selvitetään mitä mieltä ihmiset ovat heille lähetetystä työeläkeotteesta ja mistä he ovat saaneet eniten työeläketietoa. Vuonna 2012 työeläkeotteessa näkyivät ensi kertaa kaikki työeläkkeeseen vaikuttavat työsuhteet ja kertynyt työeläke sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta.

Työeläkeotteen tunnistettavuudessa on vielä parantamisen varaa. Runsas viidennes ei tunnistanut otetta kirjekuoren perusteella. Melkein kolmannes vastaajista on kuitenkin erittäin tyytyväisiä työeläkeotteen ymmärrettävyyteen, ulkoasuun ja laajuuteen. Melko tyytyväisiä näihin asioihin on yli puolet.

Ote luetaan kohtalaisen tarkasti. Reilusti yli puolet luki koko otteen hyvin ja kolmannes ainakin vilkaisi sitä. Aika harvalta puuttuu tietoja tai tiedot ovat väärin. Puutteiden ja virheiden korjaamisessa on kuitenkin viivytelty.

Juuri kukaan ei pitänyt otteessa ollutta eläkekertymää odotettua suurempana. Hieman yli puolet pitää otteen tietoja odotetun kaltaisina. Noin kolmanneksella kertynyt eläke on pienempi kuin he ovat odottaneet.

Yli 50-vuotiaiden odotukset tulevasta vanhuuseläkkeestä vastaavat paremmin todellisuutta kuin aikaisemmin. Liki puolet pitää otteen tietoja odotetun kaltaisena ja kolmannes pienempänä. Vuonna 2010 vain vajaalla kolmasosalla tuleva vanhuuseläkkeen arvio on ollut samaa tasoa kuin odotukset.

Noin viidesosa ilmoittaa jatkavansa työssä pidempään kuin oli suunnitellut luettuaan työeläkeotteelta tiedot karttuneesta eläkkeestään. Monet aikovat myös säästää enemmän.

Tärkeimpiä tiedonlähteitä eläkeasioissa ovat edelleen sanomalehdet ja aikakauslehdet, tuttavat sekä tiedotteet ja esitteet. Vasta sitten tulevat työeläkelaitokset ja Eläketurvakeskus. Internet on myös hyvä tiedonvälittäjä.

Työeläkeote-tutkimus on tehty aiemmin vuosina 2008, 2009 ja 2010. Näin tuloksia voidaan verrata neljän vuoden ajalta. Vuoden 2012 tutkimus tehtiin Eläketurvakeskuksessa. Taloustutkimus vastasi tiedon keruusta. Tutkimuslomakkeen palauttaneita oli 880, mikä on 34 prosenttia kaikista.

ABSTRACT

The purpose of our pension record survey is to clarify what people think about the pension record that they have been sent, and find out from where they have received the most information about earnings-related pension. The 2012 pension record showed, for the first time, all employment contracts affecting the earnings-related pension as well as the earnings-related pension accrued from both the public and the private sector.

There are still improvements to be made where familiarity with the earnings-related pension record is concerned. Roughly a fifth did not recognize the pension record based on the envelope. However, approximately a third of respondents were very satisfied with the clarity, layout and scope of the pension record. Over half were fairly satisfied with these aspects.

The pension record is read quite thoroughly. Over half read through the entire pension record, and a third at least glanced at it. Only a few reported missing or incorrect information. However, they had delayed taking action to fix the omissions and errors.

Hardly anyone considered the pension accrual in the pension record to be larger than expected. Slightly over half considered the information therein to be as expected. Roughly a third expressed that the accrued pension was smaller than expected.

The expectations that those over fifty years of age had on their future pension correspond better to reality than in previous surveys. Virtually half considered the information in the record to be as expected, whereas a third considered it smaller than expected. In 2010, only roughly a third saw the estimate of their future old-age pension correspond to their expectations.

Approximately a fifth report that they will remain at work longer than planned after having read the information on their accrued pension from the pension record. Many also intend to start saving more.

Newspapers and magazines remain important sources of information in pension issues, as do friends, bulletins and brochures. The earnings-related pension providers and the Finnish Centre for Pensions come in only later. The Internet is also a popular source of information.

The pension record survey has been carried out in the years 2008, 2009 and 2010. The current results are comparable to those. In 2012, the survey was carried out at the Finnish Centre for Pensions. Market research company Taloustutkimus was responsible for collecting the data. 880 persons returned the survey form, which corresponds to 34 per cent.

SISÄLTÖ

Työeläkeote-tutkimus 2012	7
Vuosien 2008–2012 Työeläkeote-tutkimusten toteutus	8
Tulokset	9
Työeläkeote luetaan kohtalaisesti	9
Työeläkeotteen tiedot täsmäävät	11
Kertynyt eläke pieni odotuksiin nähden	12
Useammat jatkavat työntekoa	14
Otteeseen ollaan tyytyväisiä	15
Paperiversio suosiossa.....	15
TELA:lta ja eläkelaitoksilta vähemmän tietoa.....	16
Luottamus tietoon korkealla tasolla.....	18
Ulkomailla työskentely ei lisääntynyt.....	18
Palaute ja mielipiteitä työeläkeotteesta.....	19
Yhteenveto	21
Liitetaulukot	22

Työeläkeote-tutkimus 2012

Vuonna 2012 työeläkeotteessa näkyivät ensi kertaa kaikki työeläkkeeseen vaikuttavat työsuhteet ja kertynyt työeläke sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta. Paperiotteen lisäksi tiedot voi tarkistaa myös sähköisesti.

Työeläkeote-tutkimuksessa selvitetään mitä mieltä ihmiset ovat heille lähetetystä työeläkeotteesta. Lomakkeella kysyttiin mm. kuinka hyödyllisenä ja ymmärrettävänä he pitävät otetta sekä mahdollisista puutteista tai virheistä. Heiltä kysyttiin myös mistä he ovat saaneet eniten työeläketietoa.

Työeläkeote-tutkimus on tehty aiemmin Työeläkevakuuttajat TELA:ssa vuosina 2008, 2009 ja 2010. Vuoden 2012 tutkimus tehtiin Eläketurvakeskuksessa. Taloustutkimus vastasi tiedon keruusta. Lomake lähetettiin vuoden 2013 tammikuun alussa 2 600 Eläketurvakeskuksen rekisteristä poimitulle työeläkevakuutetulle. Kyse oli ositetusta otannasta, jonka teki ETK:n tilasto-osastolta Jari Kannisto. Otos koski niitä, jotka olisivat saaneet työeläkeotteen vuonna 2012.

Tutkimuslomakkeen palauttaneita oli 880, mikä on 34 prosenttia niistä, joille lomake lähetettiin ja jotka olivat jo saaneet työeläkeotteen. Viimeiset eläkelaitosten lähettämät työeläkeotteet on lähetetty vuodenvaihteessa, poikkeuksena Keva, joka lähetti otteita asiakkailleen vielä alkukevään 2013 aikana.

Vuosien 2008–2012 Työeläkeote-tutkimusten toteutus

Työeläkeote-tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten työeläkevakuutetut ovat ottaneet otteen vastaan. Ensin on kysytty sitä, kuinka hyvin he ovat tutustuneet otteeseen ja sitten tarkemmin otteen sisällöstä sekä eläketurvaa koskevista tiedonlähteistä. Kysymykset olivat pitkälti samoja kuin aiemmissa Työeläkeote-tutkimuksissa, jotka Työeläkevakuuttajat TELA on tehnyt vuosina 2008, 2009 ja 2010. Näin tuloksia voidaan verrata neljän vuoden ajalta.

Taloustutkimus vastasi vuoden 2012 tutkimuksen tiedonkeruusta, kuten kolmen edellisenkin tutkimuksen. Tällä kertaa tiedonkeruu aloitettiin tammikuun alussa ja lopetettiin helmikuun lopussa. Noin viikon kuluttua lomakepostituksesta lähetettiin muistutuskortti vastaamisesta. Noin kahden viikon kuluttua lomakepostituksesta lähetettiin uusi kysely pyynnöllä vastata kyselyyn.

Lomake lähetettiin 2 600 Eläketurvakeskuksen rekisteristä poimitulle työeläkevakuutetulle. Vuonna 2012 perusjoukkona olivat kaikki 18–67-vuotiaat, jo eläkkeellä olevat rajattiin aineiston ulkopuolelle. Lomakkeita kertyi 930 kappaletta eli vastausprosentti on koko postitusmäärästä (2 600) laskettuna 36 %. Mukana oli kuitenkin 175 henkilöä, joille ei Kevalta tulleen tiedon mukaan ole toimitettu työeläkeotetta. Niistä, jotka eivät ole saaneet otetta, kuitenkin 50 vastasi kyselyyn. Nämä vastaukset poistettiin, jonka jälkeen jäljelle jäi 880 lomaketta ja vastausprosentiksi saatiin 34 %.

Aikaisemmissa tutkimuksissa vuonna 2008 ja 2010 perusjoukkona olivat myös kaikki 18–67-vuotiaat, joille oli lähetetty työeläkeote. Vuonna 2009 vastaajat olivat 50–67-vuotiaita. Vastausprosentit ovat alentuneet kahdella viimeisellä kyselykerralla.

Kyselyihin vastasi:

2008	962 henkilöä (48,2 %).
2009	1157 henkilöä (57,9 %). +
2010	855 henkilöä (42,8 %). –
2012	880 henkilöä (34 %) –

Tulokset

Tutkimustulokset on painotettu sukupuolen, iän, työssä olon, sekä työmarkkinasektorin mukaan tarkoituksena saada tulokset vastaamaan paremmin koko perusjoukkoa. Tuloksissa on raportoitu:

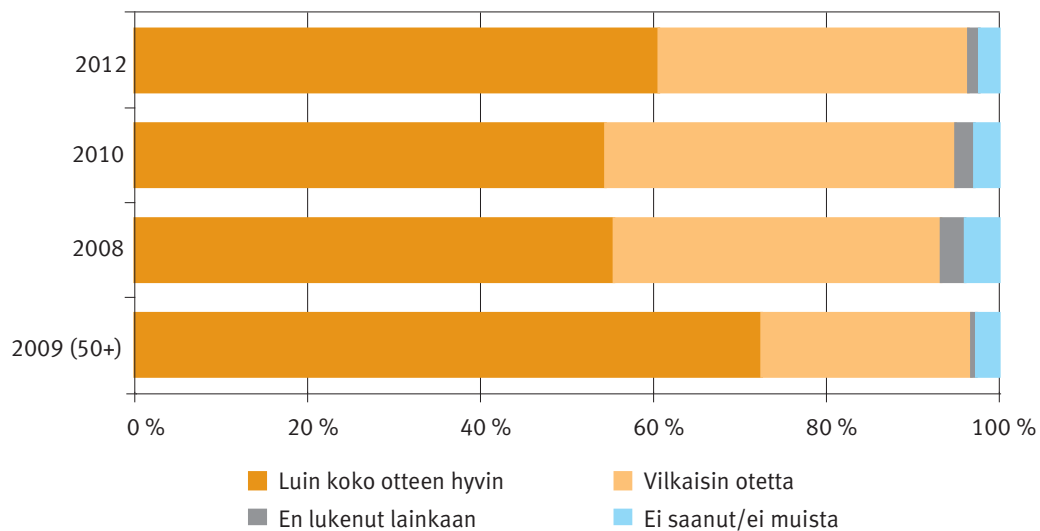
1. v. 2008 kaikki vastaajat (18–67 v.)
2. v. 2009 50+
3. v. 2010 kaikki vastaajat (18–67 v.)
4. v. 2012 kaikki vastaajat (18–67 v.), jotka olivat saaneet työeläkeotteen

Työeläkeote luetaan kohtalaisesti

Vuonna 2012 reilusti yli puolet (61 %) luki koko otteen hyvin ja kolmannes (36 %) ainakin vilkaisi sitä. Tarkkaan lukevien osuus on hieman lisääntynyt. Vuoden 2009 kyselyn yli 50-vuotiaat ovat lukeneet yleisimmin (72 %) otteensa tarkasti.

Kuva 1a.

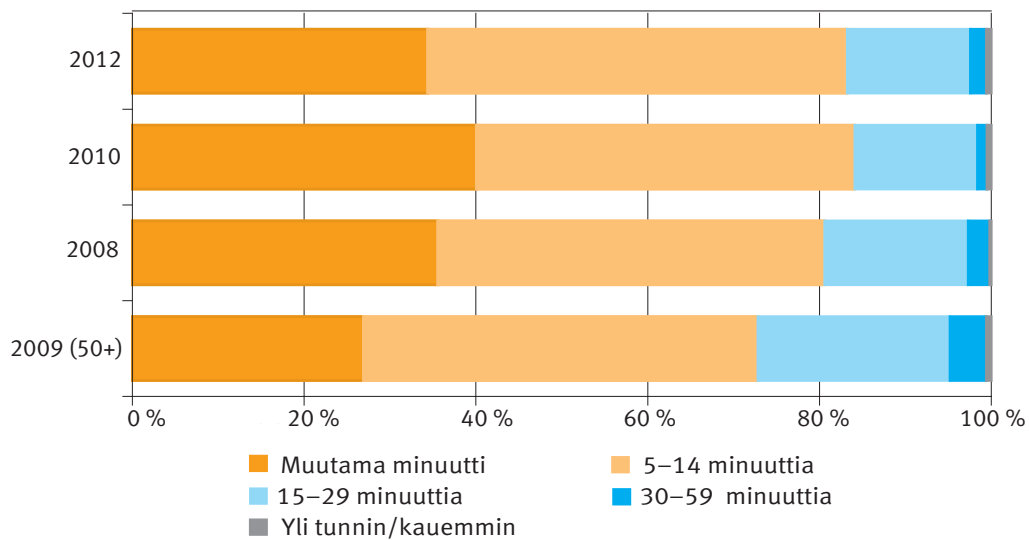
Olette viime vuonna saanut postissa työeläkeotteen, jossa on kerrottu teille kertynyt työeläke niin yksityiseltä kuin julkiselta sektorilta (ei vuonna 2008–2010), yritystoiminnasta sekä sosiaali-etuuksista. Mitä teitte työeläkeotteelle?

Noin puolella (49 %) otteeseen tutustumiseen menee aikaa 5–14 minuuttia. Tämä aika ei ole muuttunut.

Kuva 1b.

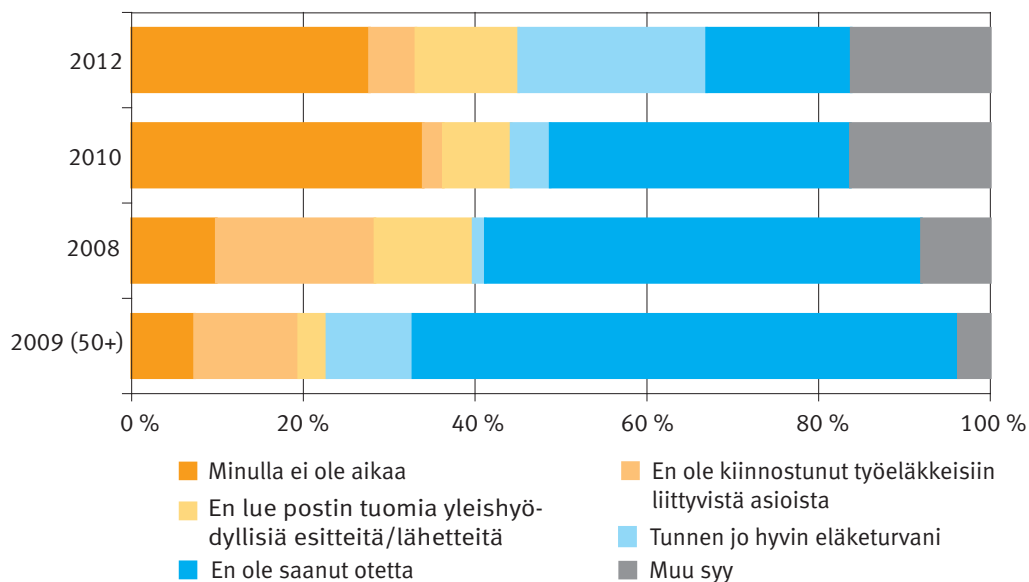
Jos LUITTE otteen, kuinka kauan aikaa teillä meni siihen tutustumiseen?

Vastaajilta kysyttiin myös syytä siihen, ettei lukenut työeläkeotetta. Tähän kysymykseen vastanneiden määrä on hyvin pieni (78 henkilöä vuonna 2012), koska useimmat lukevat tai ainakin vilkaisevat työeläkeotettaan. Yleisimmät syyt ovat ajan puute ja se, että tuntee jo hyvin eläketurvansa.

Kuva 1c.

Jos ETTE lukenut työeläkeotetta, niin mikä oli tärkein syy siihen?

Seuraavaksi kysyttiin, mistä henkilö on tunnistanut saamansa postin työeläkeotetta käsitteleväksi. Tähän 78 prosenttia vastasi, että kirjekuoresta ja 22 prosenttia huomasi asian vasta kirjeen avattuaan.

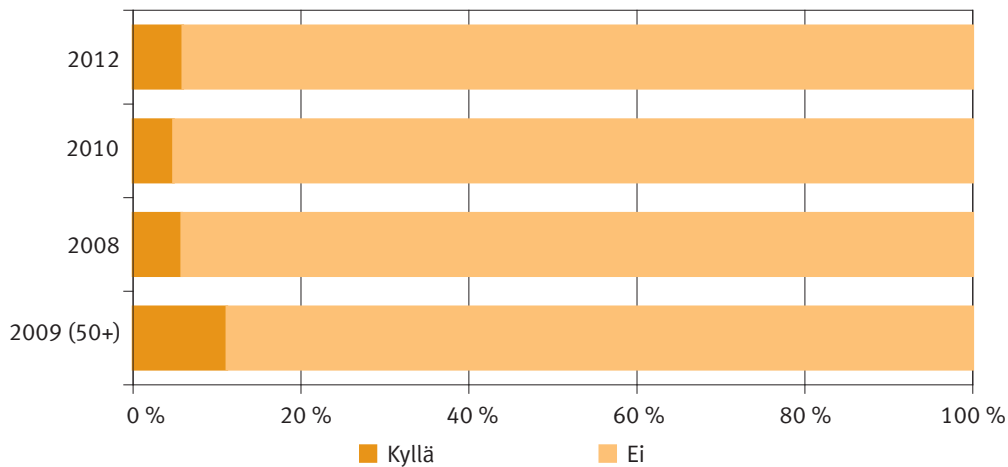
Heiltä kysyttiin myös huomasivatko he, että työeläkeote sisälsi nyt paitsi yksityisen sektorin työsuhteet myös julkisen sektorin tiedot. Yli puolet (56 %) ilmoittaa huomanneensa asian ja runsas kolmannes (37 %) ei ole huomannut sitä. Pieni osa ilmoittaa työskennelleensä ainoastaan julkisella sektorilla.

Työeläkeotteen tiedot täsmäävät

Aika harvalla puuttuu tietoja työeläkeotteelta tai tiedot ovat väärin. Vuonna 2012 näin ilmoitti 6 % vastaajista. Osuus on myös hyvin samanlainen aikaisempina vuosina. Vuonna 2009 yli 50-vuotiaat ilmoittavat puutteita tai virheitä useammin.

Kuva 2a.

Puuttuiko työeläkeotteestanne ansiotietoja tai olivatko tiedot väärin?

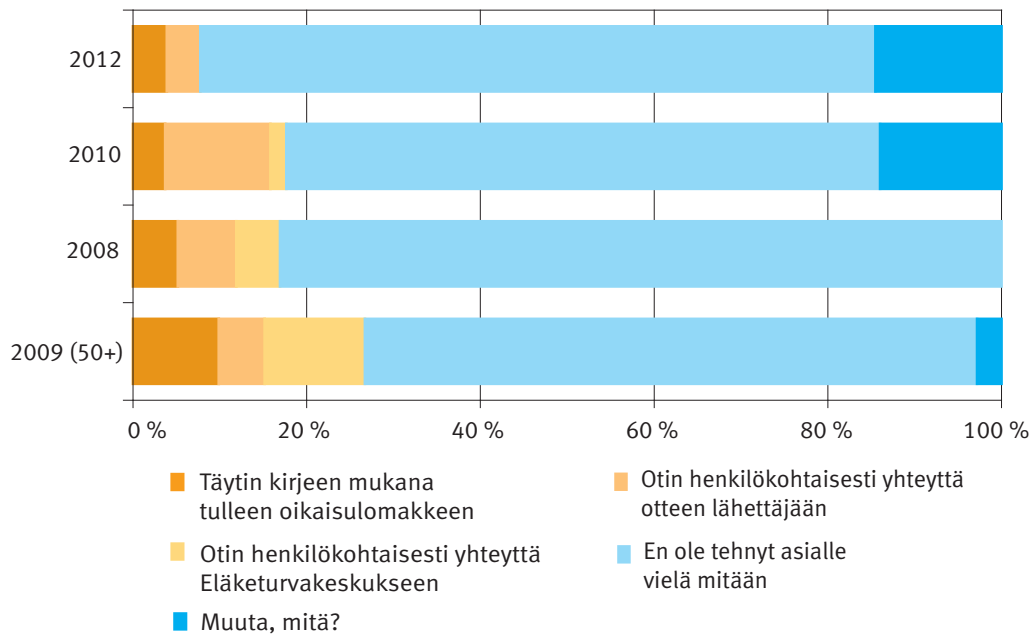
Entä mitä vastaajat tekivät, jos huomasivat näitä puutteita tai virheitä? Ylivoimaisesti suurin osa (70 %) ei ole tehnyt asialle vielä mitään. (Huom! Vastaajien pieni lukumäärä: 52) Vuoden 2012 kyselyssä vastausvaihtoehdoksi oli lisätty: täytin korjauspyynnön netissä. Näin oli tehnyt 10 % kysymykseen vastanneista.

Yleisimmät puutteet tai virheet (68 %) olivat se, että otteesta puuttui kokonaan työsuhde tai useampia työsuhteita. (Huom! Vastaajien pieni lukumäärä: 45)

Työeläkeotteesta puuttui työsuhde/työsuhteita liki yhtä yleisesti julkiselta sektorilta (43 %) kuin yksityiseltä sektorilta (50 %). Lopuilla vastaajista puuttui työsuhteita kummaltakin sektorilta.

Kuva 2b.

Jos työeläkeotteessa oli puutteita tai virheitä, niin mitä teitte asialle?

Kertynyt eläke pieni odotuksiin nähden

Juuri kukaan ei pitänyt otteessa ollutta eläkekertymää odotettua suurempana. Hieman yli puolet (52 %) pitää otteen tietoja odotetun kaltaisina. Vanhimasta ikäluokasta 60–67-vuotiaista tätä mieltä ovat vielä useammat (69 %). Myös nuorissa 18–29-vuotiaissa on paljon niitä (66 %), jotka pitävät eläkekertymää odotetun suuruisena.

Taulukko 1.

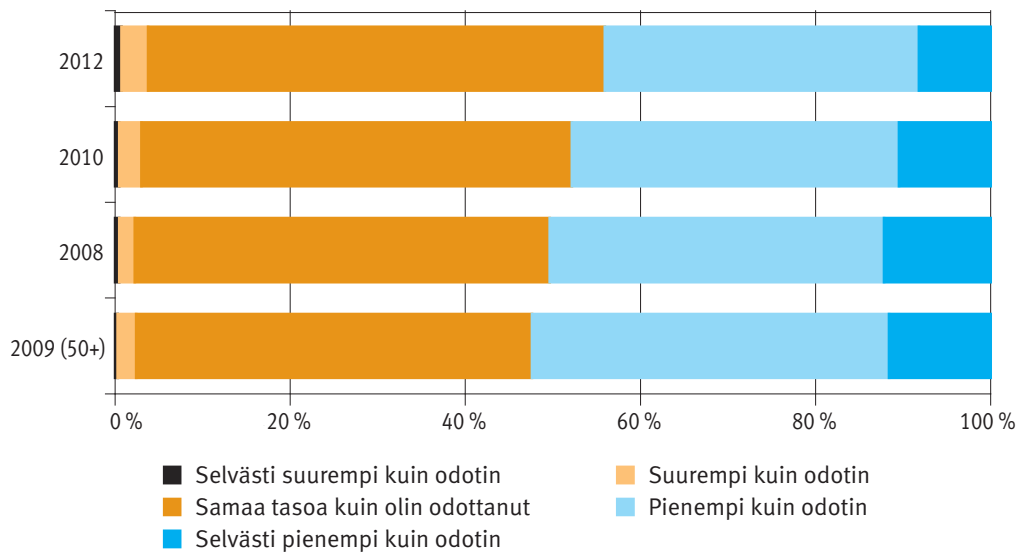
Miten suhtauduite työeläkeotteessa kerrottuun kertyneeseen eläkkeeseen?

	18–29 v.	30–39 v.	40–49 v.	50–59 v.	60–67 v.	Kaikki
Selvästi suurempi kuin odotin	1	1	1	1	1	1
Suurempi kuin odotin	3	3	2	5	2	3
Samaa tasoa kuin olin odottanut	66	53	38	51	69	52
Pienempi kuin odotin	23	39	45	37	20	36
Selvästi pienempi kuin odotin	7	4	14	6	8	8
Yhteensä	22	23	28	22	5	100
Lukumäärä	132	168	204	268	63	835

Noin kolmanneksella (36 %) kertynyt eläke on pienempi kuin he ovat odottaneet. Lähes puolet (45 %) 40–49-vuotiaista on tätä mieltä. Vuoden 2008 ja 2010 tietoihin verrattuna suhtautumisessa ei ole merkittävää eroa. Vuonna 2009 kertyneen eläkkeensä pienuudesta yllättyneitä (yli 50-vuotiaita) on sen sijaan vähän enemmän.

Kuva 3a.

Miten suhtauduitte työeläkeotteessa kerrottuun kertyneeseen eläkkeeseen?

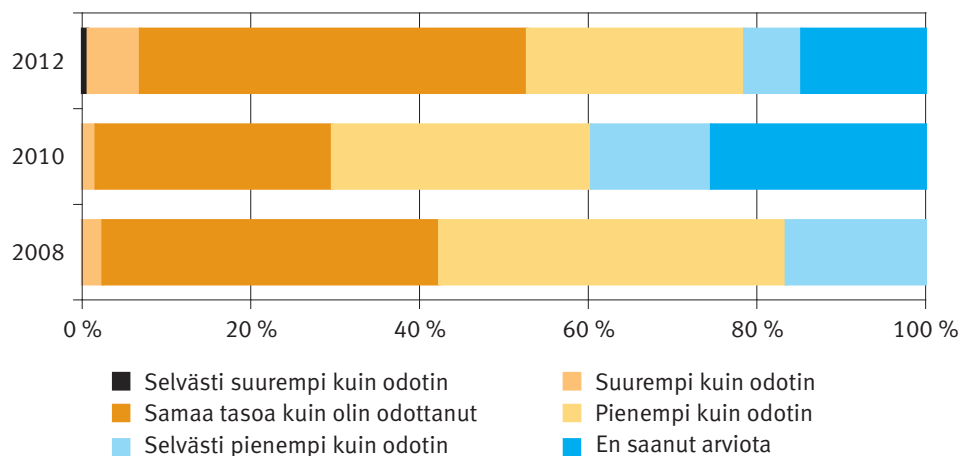

Seuraavaksi vain yli 50-vuotilta vastaajilta kysyttiin sitä, miten he suhtautuivat arvioon tulevasta vanhuuseläkkeestä (jos työeläkeotteen saatekirjeellä oli esitetty arvio). Tässä 7 % pitää tulevaa vanhuuseläkearviotaan odotuksia suurempana. Liki puolet (46 %) pitää otteen tietoja odotetun kaltaisena ja kolmannes (33 %) pienempänä. Yksityisen tai kunnan, kuntayhtymän tai vastaavan palveluksessa on valtion palveluksessa olleita enemmän niitä, joita pitävät arviota odotuksiaan pienempänä.

Vuoden 2010 arvioihin verrattuna muutosta ei juuri ole tapahtunut. Sen sijaan vuonna 2010 vain vajaalla kolmas osalla (28 %) tuleva vanhuuseläkkeen arvio on ollut samaa tasoa kuin odotukset. Vuonna 2008 se on ollut jonkun verran useammilla odotuksia pienempi.

Kuva 3b.

Jos saisitte työeläkeotteen saatekirjeellä arvion tulevasta vanhuuseläkkeestä, niin miten suhtauduitte tähän?

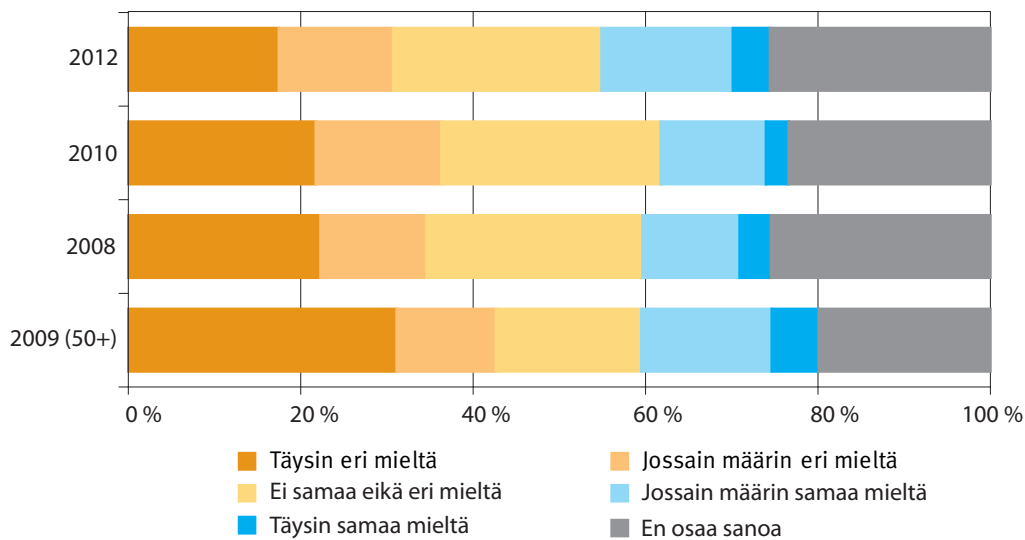
Useimmat jatkavat työntekoa

Aikaisempaa useimmat suunnittelevat jatkavansa työntekoa pidempään. Kaiken kaikkiaan 19 % ilmoittaa jatkavansa työssä pidempään kuin oli suunnitellut luettuaan työeläkeotteelta tiedot karttuneesta eläkkeestään. Vuonna 2010 näin vastasi jonkin verran harvemmat (15 %). Eniten (32 %) työnjatkamista on 60–67-vuotiaiden ryhmässä. Tosin heissä on myös eniten (15 %) niitä, jotka ovat päättäneet että eivät jatka työntekoa.

Kuva 3c.

Vaikuttavatko työeläkeotteessa olleet tiedot teille karttuneesta työeläkkeestä toimintaanne tulevaisuudessa? Jatkan työssä pidempään kuin olin suunnitellut:

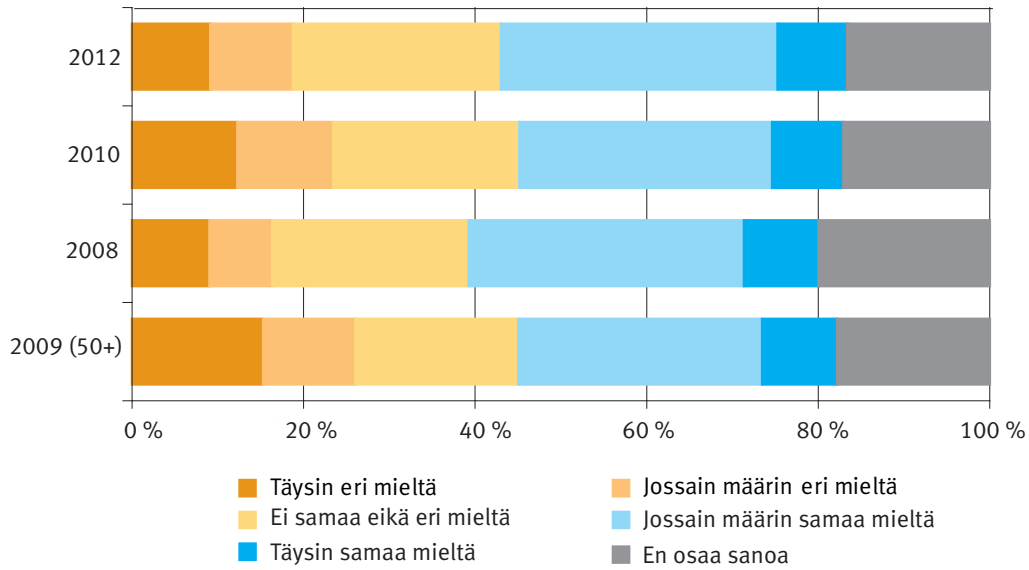
Jatkan työssä pidempään kuin olin suunnitellut

Tiedot vaikuttavat myös säästämishalukkuuteen. Kaiken kaikkiaan 40 % aikoo säästää lisää. Heitä on eniten 40–49-vuotiaiden vastaajien joukossa.

Niiden osuus, jotka aikovat säästää, on hyvin samanlainen kuin edellisellä kyselykerrolla.

*Aion säästää aiempaa enemmän***Otteeseen ollaan tyytyväisiä**

Melkein kolmannes vastaajista on erittäin tyytyväisiä työeläkeotteen ymmärrettävyyteen, ulkoasuun ja laajuuteen.

Melko tyytyväisiä näihin asioihin on yli puolet. Tyytymättömien osuudet ovat hyvin pienet.

Taulukko 2.

Oletteko tyytyväinen nyt kotiin postitettuun työeläkeotteeseen ja sen sisältöön?

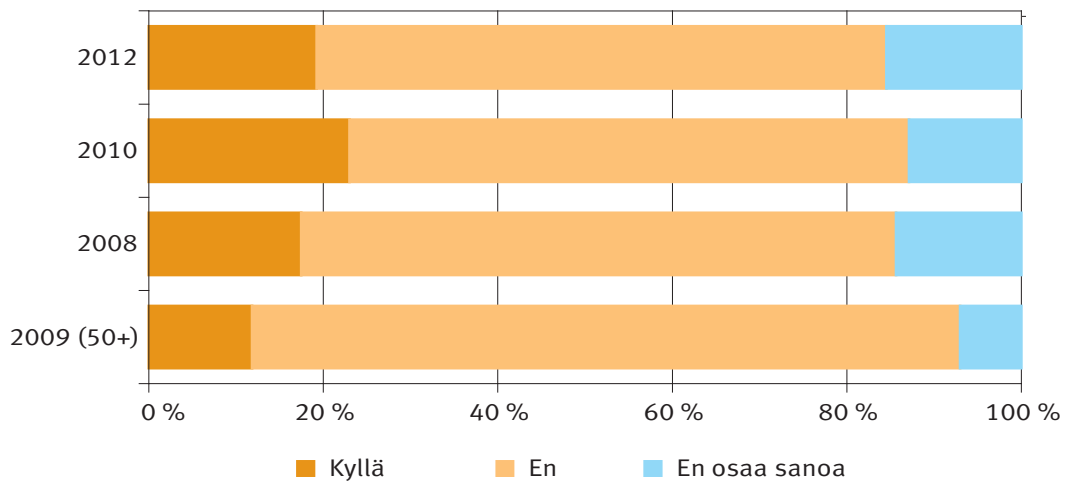
	Asiasisällön ymmärrettävyys	Työeläkeotteen ulkoasu	Työeläketietojen laajuus
Erittäin tyytyväinen	29	28	27
Melko tyytyväinen	57	55	50
Ei tyytyväinen eikä tyytymätön	10	13	16
Melko tyytymätön	1	1	3
Täysin tyytymätön	0	0	1
Ei osaa sanoa	2	3	3
Yhteensä	100	100	100
Lukumäärä	850	840	834

Paperiversio suosiossa

Edelleen valtaosa (65 %) vastaajista haluaa työeläkeotteen paperisessa muodossa. Liki viidesosan mielestä heille riittäisi sähköinen ote. Sähköisen otteen suosio ei ole lisääntynyt.

Kuva 4 .

Haluatteko saada työeläkeotteen tulevaisuudessa ainoastaan sähköisessä muodossa?

TELA:lta ja eläkelaitoksilta vähemmän tietoa

Mistä vastaajat ovat sitten saaneet yleistä työeläkeotetta koskevaa tietoa eniten? Tärkeimpiä tiedonlähteitä ovat edelleen sanomalehdet ja aikakauslehdet, tuttavat ym., tiedotteet ja esitteet. Vasta sitten tulevat työeläkelaitokset ja Eläketurvakeskus. Internet on myös hyvä tiedonvälittäjä.

Nämä ovat säilyttäneet myös melko hyvin asemansa verrattuna vuoden 2010 kyselyn tietoihin (Liitetaulukoissa Taulukko 6.). Työeläkelaitosten merkitys tiedonvälittäjänä on jonkin verran heikentynyt, Eläketurvakeskuksen hieman vahvistunut. Samoin tuttavien, työtovereiden ja ystävien merkitys on hieman vahvistunut. Eniten merkitystään tiedonvälittäjänä on menettänyt Työeläkevakuuttajat TELA.

Taulukko 3.

Mistä olette saanut yleistä työeläkeotetta koskevaa tietoa?

Seuraavassa on mainittu eräitä tiedon lähteitä. Arvioikaa kuinka tärkeitä mainitut tiedonlähteet ovat olleet teille ja lisätäkää tarvittaessa jokin listasta puuttuva tiedonlähde.

	Ei lainkaan tietoa	Jonkin verran tietoa	Erittäin paljon tietoa	Lukumäärä
Sanomalehdet ja aikakauslehdet	31	65	3	811
Tuttavat, työtoverit ja ystävät	30	62	7	813
Eläkkeitä koskevat esitteet ja tiedotteet	44	51	5	816
Televisio	41	56	3	807
Työeläkelaitokset	61	32	6	815
Eläketurvakeskus	50	37	12	824
Internet (esim. www.tyoelake.fi)	47	41	12	813
Pankit ja vakuutusyhtiöt	65	32	3	804
Radio	66	33	1	798
Työeläkevakuuttajat TELA	88	11	1	795
Palkansaajajärjestö	68	29	2	802
Työnantaja	70	27	4	814
KELA:n toimisto	78	20	2	810
Koulu tai oppilaitos, kurssit	82	16	2	803
Eläkeläisjärjestöt	85	13	1	806
Työpaikan/ammattiyhdistyksen luottamusmies	83	16	1	806
Muualta, mistä	91	3	6	156
Eläkeasiamies työpaikalla	94	5	1	810

Luottamus tietoon korkealla tasolla

Eläketurvasta saatuun tietoon luotetaan erityisesti jos sitä on saatu Eläketurvakeskuksesta, eläkevakuutusyhtiöstä tai Kelasta. Muiden lähteiden luotettavuus arvioidaan pienemmäksi. Erityisesti luottamus Eläketurvakeskukseen on lisääntynyt.

Taulukko 4.

Kuinka paljon luotatte tietoon, jota olette saanut omasta työeläketurvastanne?

	En luota lainkaan	Luotan jonkin verran	Luotan erittäin paljon	Lukumäärä
Eläketurvakeskus	4	44	52	809
Oma työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiö, eläkekassa	7	46	48	806
Kela	11	54	35	769
Sanomalehdet	17	76	7	784
Työmarkkinajärjestöt	19	65	17	767
Internet	16	76	8	774
Pankit ja vakuutusyhtiöt	21	60	18	767
Televisio	22	72	6	780
Radio	25	71	4	764

Ulkomailla työskentely ei lisääntynyt

Ulkomailla työskennelleiden osuus on pysynyt hyvin samansuuruisena: vuoden 2010 kyselyssä 13 % oli työskennellyt muuallakin kuin Suomessa, vuoden 2012 kyselyssä 14 %. Vanhimmissa ikäluokissa näitä on eniten.

Taulukko 5.

Oletteko koskaan työskennellyt ulkomailla?

	18–29 v.	30–39 v.	40–49 v.	50–59 v.	60–67 v.	Kaikki
Kyllä	7	16	14	19	19	14
Ei	93	84	86	81	81	86
Yhteensä	100	100	100	100	100	100
Lukumäärä	146	177	219	283	36	861

Missä maissa työskennellyt

Niillä, jotka ovat työskennelleet ulkomailla (14 %) yleisimmät työskentelymaat ovat seuraavat:

1. Ruotsi (45 mainintaa)
2. Saksa (14)
3. Yhdysvallat (10)
4. Venäjä (10)
5. Englanti (9)
6. Norja (7)

Palaute ja mielipiteitä työeläkeotteesta

Lomakkeen lopulla kysyttiin vielä palautetta tai kommentteja työeläkeotteesta. Näitä saatiin yhteensä 113. Seuraavaksi on joitain poimintoja mielipiteistä. Suurin osa mielipiteistä oli myönteisiä, loppuun on kerätty kritiikkiä ja kehitysehdotuksia.

Myönteiset:

”Selkeä, helposti luettavissa! Toivottavasti jatkossakin kirjeenä!”

”Näin pysyn ajan tasalla eläketiedoissani.”

”Hieno homma. Eri vaihtoehdot eläkkeenalkamisesta ja sen vaikutuksesta eläkkeen määrään.”

”Hyvä asia, koska lähestyn eläkeikää.”

”Ihan kiva. Tässä vaiheessa elämää kuitenkin vielä hyvinkin turha.”

”Eläkeasiat tuntuvat vielä kaukaisilta koska työuraa on vielä jäljellä pitkälti.”

”Hyvä kooste omasta työhistoriasta vaikka CV:tä tehdessä, jos otteesta ei muuta hyvää.”

”Työeläkeote oli tosi hyvä, koska siinä oli julkisen ja yksittäisen työsuhteen tiedot.”

”Huomattava parannus, että valtion (ja vastaavien) tiedot ovat nyt mukana, kiitos.”

”Hyvä juttu, toivottavasti tulee jatkossakin kotiin muutaman vuoden välein.”

”Haluaisin jatkossakin saada työeläkeotteen paperiversiona.”

”Sähköinen asiointi ok, kunhan palvelu on esteetön ja saavutettava.”

”Kaikki tällaiset palvelut sähköisenä jatkossa, esim. verkkopankkitunnuksilla.”

Kritiikki ja kehitysehdotukset:

"Ote on hiukan hankala lukea. Tuntuu että täytyy pomppia sivulta toiselle."

"Sekavaa."

"Käsitteet tulee avata, myös laskenta."

"Ulkoasu voisi olla mielenkiintoisemman näköinen."

"Siis en ole varma, että mikä paperi se oli, mutta ei ainakaan kovin räväkkä, koska..."

"Kuvat havainnollistaisivat asiaa esim. kertyneen eläkkeen määrä vuosittain."

"Selkeämmin esitettynä eläkekertymä tällä hetkellä jos jää esim. työttömäksi."

"Julkinen ja yksityinen voisi olla selvemmin erotettu - osoitettu."

"Nuorille voisi lähettää perus info paketin, miten työeläke otetta tulisi lukea..."

"Osa-aikaeläkkeestä ei mitään tietoa"

"Nykyinen (20v.) kunnallinen työsuhde ei näkynyt tiedotteessa. Harmi!"

"Yrittäjä-aikana olo ei näkynyt vielääkään."

"Ruotsin eläkkeestä ERITTÄIN VAIKEA saada tietoa Suomen viranomaisilta."

"Postitse muistutus, että näen tiedot netistä."

"Voisi tulla useammin, tämä oli ensimmäinen."

"Toivon saavani työeläkeotteen 1x/v!"

"Lähetäkää se vain kerran 10 vuodessa. Säästyy teidän rahat, niihin eläkkeisiin..."

"Pettymys on suuri, että niin monta vuotta työuran alusta on maksanut suotta eläkemaksuja."

"Kertynyt eläke saisi olla suurempi."

"Tässä maailmatilanteessa en luota mihinkään laskelmiin eläkkeen kertymisestä."

"Kun olen "eläkeiässä", niin en usko, että Suomessa on toimivaa eläkejärjestelmää."

Yhteenveto

Työeläkeotteen tunnistettavuudessa on vielä parantamisen varaa. Kysyttäessä mistä henkilö tunnisti saamansa postin työeläkeotetta käsitteleväksi 78 prosenttia vastasi, että kirjekuoresta. Runsas viidennes ei tunnistanut otetta kirjekuoren perusteella. Voi olla, että osa ei avaa tästä syystä kirjettä ollenkaan.

Aika harvat ovat huomanneet, että työeläkeotteelta puuttuu tietoja tai tiedot ovat väärin. Vuonna 2012 näin ilmoitti 6 % vastaajista. Työeläkeotteesta puuttui työsuhde/työsuhteita liki yhtä yleisesti julkiselta sektorilta kuin yksityiseltä sektorilta.

Puutteiden ja virheiden korjaamisessa on kuitenkin viivytelty. Ylivoimaisesti suurin osa (70 %) ei ole tehnyt asialle vielä mitään (vastaajia tosin vain 52).

Melkein kolmannes vastaajista on erittäin tyytyväisiä työeläkeotteen ymmärrettävyyteen, ulkoasuun ja laajuuteen. Melko tyytyväisiä näihin asioihin on yli puolet. Tyytymättömiä on hyvin vähän. Yli 50-vuotiaiden käsitykset tulevasta vanhuuseläkkeestä vastaavat todellisuutta paremmin kuin ennen.

Sähköisen otteen suosio ei ole lisääntynyt. Valtaosa (65 %) vastaajista haluaa työeläkeotteen edelleen paperisessa muodossa. Liki viidesosan mielestä heille riittäisi sähköinen ote.

LIITETAULUKOT

Taulukko 1a.

Olette viime vuonna saanut postissa työeläkeotteen, jossa on kerrottu teille kertynyt työeläke niin yksityiseltä kuin julkiselta sektorilta, yritystoiminnasta sekä sosiaalietuuksista. Mitä teitte työeläkeotteelle?

	2009 (50+)	2008	2010	2012
Luin koko otteen hyvin	72	55	54	61
Vilkaisin otetta	24	38	41	36
En lukenut otetta lainkaan	1	3	2	1
En ole saanut/En muista saaneeni kyseistä otetta	3	4	3	2
Yhteensä	100	100	100	100
Lukumäärä				867

Taulukko 1b.

Jos LUITTE otteen, kuinka kauan aikaa teillä meni siihen tutustumiseen?

	2009 (50+)	2008	2010	2012
Muutama minuutti	27	36	40	34
5–14 min	46	45	44	49
15–29 min	22	17	14	14
30–59 min	4	2	1	2
Yli tunnin tai kauemmin	1	0	1	1
Yhteensä	100	100	100	100
Lukumäärä				816

Taulukko 1c.*Jos ETTE lukenut työeläkeotetta, niin mikä oli tärkein syy siihen?*

	2009 (50+)	2008	2010	2012
Minulla ei ollut aikaa	7	10	34	28
En ole kiinnostunut työeläkeisiin liittyvistä asioista	12	18	2	5
En yleensä lue postin tuomia yleishyödyllisiä esitteitä/lähetteitä	3	11	8	12
Tunnen jo hyvin oman työeläketurvani	10	1	5	22
En ole saanut sitä	64	51	35	17
Jokin muu syy, mikä?	4	8	16	16
	100	100	100	100
Lukumäärä				78

Taulukko 1d.*Mistä tunnistitte saamanne postin työeläkeotetta käsitteleväksi?*

	2012
Kirjekuoresta	78
Vasta kirjeen avattuani	22
Jostain muusta, mistä?	0
Yhteensä	100
Lukumäärä	842

Taulukko 1e.*Huomasitteko, että työeläkeote sisälsi nyt paitsi yksityisen sektorin työsuhteet myös julkisen sektorin tiedot?*

	2012
Olen ollut töissä ainoastaan julkisella sektorilla	6
Huomasin	56
En huomannut	37
Yhteensä	100
Lukumäärä	787

Taulukko 2a.*Puuttuiko työeläkeotteestanne ansiotietoja tai olivatko tiedot väärin?*

	2009 (50+)	2008	2010	2012
Kyllä	11	6	5	6
Ei	89	94	95	94
Yhteensä	100	100	100	100
Lukumäärä				834

Taulukko 2b.*Jos työeläkeotteessa oli puutteita tai virheitä, niin mitä teitte asialle?*

	2009 (50+)	2008	2010	2012
Täytin kirjeen mukana tulleen oikaisulomakkeen	10	5	4	4
Otin henkilökohtaisesti yhteyttä otteen lähettäjään	5	7	12	3
Otin henkilökohtaisesti yhteyttä Eläketurvakeskukseen	12	5	2	0
Täytin korjauspyynnön netissä				10
En ole tehnyt asialle vielä mitään	71	83	68	70
Muuta, mitä?	3	0	14	13
Yhteensä	100	100	100	100
Lukumäärä				52

Taulukko 2c.*Jos työeläkeotteessa oli puutteita tai virheitä, niin mitä ne olivat?*

	2009 (50+)	2010	2012
Otteesta puuttui kokonaan työsuhde tai useampia työsuhteita	74	74	68
Otteessa oli työsuhde, jossa en ollut työskennellyt	3		
Työsuhteeni palkkatiedot olivat väärin	10	4	9
Työnantajani nimi oli väärä	6		5
Jokin muu, mikä?	7	22	18
Yhteensä	100	100	100
Lukumäärä			45
Lukumäärä			

Taulukko 2d.*Työeläkeotteesta puuttui työsuhde/työsuhteita...*

	2012
Julkiselta sektorilta (valtio, kunta, kirkko)	43
Yksityiseltä sektorilta	50
Molemmista	7
Yhteensä	100
Lukumäärä	39

Taulukko 3a.*Miten suhtauduite työeläkeotteessa kerrottuun kertyneeseen eläkkeeseen?*

	2009 (50+)	2008	2010	2012
Selvästi suurempi kuin odotin	0	0	0	1
Suurempi kuin odotin	2	2	3	3
Samaa tasoa kuin olin odottanut	45	47	49	52
Pienempi kuin odotin	41	38	37	36
Selvästi pienempi kuin odotin	12	12	10	8
Yhteensä	100	100	100	100
Lukumäärä				835

Taulukko 3b.*Jos saisitte työeläkeotteen saatekirjeellä arvion tulevasta vanhuuseläkkeestä, niin miten suhtauduite tähän? YLI 50-vuotiaat!*

	2008	2010	2012
Selvästi suurempi kuin odotin	0	0	1
Suurempi kuin odotin	2	2	6
Samaa tasoa kuin olin odottanut	40	28	46
Pienempi kuin odotin	41	31	26
Selvästi pienempi kuin odotin	17	14	7
En saanut arviota tulevasta vanhuuseläkkeestä		25	15
Yhteensä	100	100	100
Lukumäärä			263

Taulukko 3c.

Vaikuttavatko työeläkeotteessa olleet tiedot teille karttuneesta työeläkkeestä toimintaanne tulevaisuudessa?

Jatkan työssä pidempään kuin olin suunnitellut.

	2009 (50+)	2008	2010	2012
Täysin samaa mieltä	5	4	3	4
Jossain määrin samaa mieltä	15	11	12	15
Ei samaa eikä eri mieltä	17	25	25	24
Jossain määrin eri mieltä	11	12	15	13
Täysin eri mieltä	31	22	22	17
En osaa sanoa	20	25	23	26
Yhteensä	100	100	100	100
Lukumäärä				835

Aion säästää aiempaa enemmän.

	2009 (50+)	2008	2010	2012
Täysin samaa mieltä	9	9	8	8
Jossain määrin samaa mieltä	28	32	29	32
Ei samaa eikä eri mieltä	19	23	22	24
Jossain määrin eri mieltä	11	7	11	10
Täysin eri mieltä	15	9	12	9
En osaa sanoa	18	20	17	17
Yhteensä	100	100	100	100
Lukumäärä				827

Taulukko 4.

Oletteko tyytyväinen nyt kotiin postitettuun työeläkeotteeseen ja sen sisältöön?

	Asiasisällön ymmärrettävyys	Työeläkeotteen ulkoasu	Työeläketietojen laajuus
Erittäin tyytyväinen	29	28	27
Melko tyytyväinen	57	55	50
Ei tyytyväinen eikä tyytymätön	10	13	16
Melko tyytymätön	1	1	3
Täysin tyytymätön	0	0	1
Ei osaa sanoa	2	3	3
Yhteensä	100	100	100
Lukumäärä	850	840	834

Taulukko 5.

Haluatteko saada työeläkeotteen tulevaisuudessa ainoastaan sähköisessä muodossa?

	2009 (50+)	2008	2010	2012
Kyllä	12	17	23	19
Ei	81	68	64	65
En osaa sanoa	7	14	13	15
Yhteensä	100	100	100	100
Lukumäärä				862

Taulukko 6.

Mistä olette saanut yleistä työeläkeotetta koskevaa tietoa?

Seuraavassa on mainittu eräitä tiedon lähteitä. Arvioikaa kuinka tärkeitä mainitut tiedonlähteet ovat olleet teille ja lisätkää tarvittaessa jokin listasta puuttuva tiedonlähde.

	Ei lainkaan tietoa		Jonkin verran tietoa		Erittäin paljon tietoa	
	2010	2012	2010	2012	2010	2012
Sanomalehdet ja aikakauslehdet	29	31	67	65	3	3
Tuttavat, työtoverit ja ystävät	36	30	54	62	10	7
Eläkkeitä koskevat esitteet ja tiedotteet	39	44	54	51	7	5
Televisio	43	41	54	56	3	3
Työeläkelaitokset	52	61	40	32	8	6
Eläketurvakeskus	55	50	37	37	8	12
Internet (esim. www.tyoelake.fi)	55	47	41	41	8	12
Pankit ja vakuutusyhtiöt	58	65	36	32	6	3
Radio	65	66	34	33	1	1
Työeläkevakuuttajat TELA	66	88	27	11	6	1
Palkansaajajärjestö	71	68	27	29	2	2
Työnantaja	74	70	23	27	3	4
KELA:n toimisto	78	78	19	20	3	2
Koulu tai oppilaitos, kurssit	81	82	17	16	2	2
Eläkeläisjärjestöt	84	85	15	13	2	1
Työpaikan/ammattiyhdistyksen luottamusmies	84	83	16	16	1	1
Muualta, mistä	86	91	8	3	7	6
Eläkeasiamies työpaikalla	94	94	5	5	1	1

Taustatiedot

Mikä on korkein koulutuksenne?

	2012
Peruskoulu, kansakoulu tai vastaava	11
Ammattikurssi, oppisopimus tms.	3
Ammattikoulu tai vastaava	24
Lukio tai ylioppilas	12
Opistotasoinen ammatillinen tutkinto	19
Alempi korkeakoulututkinto	16
Ylempi korkeakoulututkinto	15
Yhteensä	100
Lukumäärä	870

Oletteko tällä hetkellä...?

Rastittakaa yksi vaihtoehto.

	2012
Kokoaikatyössä	78
Osa-aikatyössä	6
Työttömänä	12
Pitkäaikaisella sairauslomalla	1
Lomautettuna	2
Vuorotteluvapaalla	0
Eläkkeellä (vanhuus-, osa-aika, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeellä)	0
Pois työstä, hoitamassa kotitaloutta	0
Opiskelija	0
Jokin muu	0
Yhteensä	100
Lukumäärä	778

Oletteko tällä hetkellä...?

	2012
Vakinaisessa työssä (palkansaaja)	80
Määräaikaisessa työssä (palkansaaja)	10
Maatalousyrittäjänä	2
Muuna yrittäjänä tai itsenäisenä ammattinharjoittajana	7
Yhteensä	100
Lukumäärä	746

Työskentelettekö tällä hetkellä...

	2012
Yksityisen työnantajan palveluksessa	61
Kunnan, kuntayhtymän tai vastaavan palveluksessa	20
Valtion palveluksessa	9
Maanviljelijänä	2
Muuna yrittäjänä tai itsenäisenä ammattinharjoittajana	8
Yhteensä	100
Lukumäärä	747

Kuinka paljon olivat omat ansio-, eläke- ja muut tulonne yhteensä viime vuonna veroja vähentämättä (bruttona)? Euroa vuonna 2012.

	2012
Alle 10 000 euroa	13
10 000 – 19 999 euroa	13
20 000 – 29 999 euroa	22
30 000 – 39 999 euroa	23
40 000 – 49 999 euroa	13
50 000 – 59 999 euroa	7
60 000 – 69 999 euroa	4
70 000 – 79 999 euroa	3
80 000 – 90 999 euroa	1
Yli 90 000 euroa	2
Yhteensä	100
Lukumäärä	866

Eläketurvakeskuksen ajankohtaiskatsaukset vuonna 2013

- 01/2013 Kokonaiseläke 2013. Työeläke, kansaneläke ja verotus
- 02/2012 Työeläkejärjestelmän kannalta keskeiset EU:n politiikka- ja lainsäädäntöhankkeet ja niiden valmistelu
- 03/2013 Työeläkeote-tutkimus 2012

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN